

Doprovodné akce

08 12

2011 / ČTVRTEK / 17 h

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA

Zdeněk Fránek, Rostislav Koryčánek

10 12

2011 / SOBOTA / 15.16 h

LIPTOPTERA FEST

Otevření instalace Zdeňka Fránka
ve forum experimentelle architektur
v MuseumsQuartier ve Vídni

12 01

2012 / ČTVRTEK / 17 h

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA

Zdeněk Fránek, Rostislav Koryčánek

17 01

2012 / ÚTERÝ / 19–23 h

ART'S BIRTHDAY 2011

Globální oslavy 1 000 049. narozenin umění
v Domě umění města Brna, na vlnách
ČRo 3 – Vltava, v síti a satelitním éteru
Evropské vysílací unie
Vystoupí: Frutti di Mare (SK), Ondřej Gášek,
SHRACK (AT), Blu Simon Wasseem
www.rozhlas.cz/artsbirthday

HLAVNÍ PARTNER

CPI Group
Grund, a. s.

PARTNEŘI

Univerzální stavební, a. s.
KALÁB-stavební firma, spol. s r. o.
CETRIS
Bachl, spol. s r. o.
Faed, s. r. o.
H.A.Technik, s. r. o.
Knauf Praha, spol. s r. o.

MEDIÁLNÍ PARTNERSTVÍ

Era 21
archiweb.cz
Český rozhlas 3 Vltava
Český rozhlas Radio Wave

PARTNER ART'S BIRTHDAY

evropská vysílací unie

www.dum-umeni.cz

Dům umění města Brna
The Brno House of Arts

útroby architektury zdeněk fránek

adresa
otvírací doba

Dům umění města Brna
The Brno House of Arts

DŮM UMĚNÍ, MALINOVSKÉHO NÁM. 2, BRNO
ÚTERÝ–NEDĚLE 10–18 H

Dům umění města Brna
Dům pánů z Kunštátu
Galerie G99

30 11 11 – 29 01 12

DŮM UMĚNÍ MĚSTA BRNA
VÁS SRDEČNĚ ZVE NA ZAHÁJENÍ VÝSTAVY
ZDENĚK FRÁNEK ÚTROBY ARCHITEKTURY
V ÚTERÝ 29. LISTOPADU 2011 V 18 H
V DOMĚ UMĚNÍ MĚSTA BRNA.

Výstavu uvedou Rostislav
Koryčánek a Zdeněk Fránek.

Na vernisáži vystoupí Štěpánka
Rudolfová (violoncello) a Lada Kopřivová
(pohyb). Souběžně proběhne vystoupení
improvizační skupiny IQ 1 – Jana
Kneschke, Georgij Bagdasarov, Miroslav
Posejpal, Michal Zbořil, Kateřina Bilejová
+ Jaroslav Šťastný.

B | R | N | O

Statutární město Brno finančně
dotuje provoz Domu umění města
Brna, příspěvkové organizace.

GRUND

KALÁB

CETRIS
www.cetris.cz

FAED

HA TECHNIK

KNAUF

ERA21

archiweb.cz

Vltava
© Český rozhlas 3

radio wave

www.dum-umeni.cz

01 projekční lázně

02 bazén ideál

03 perská věž

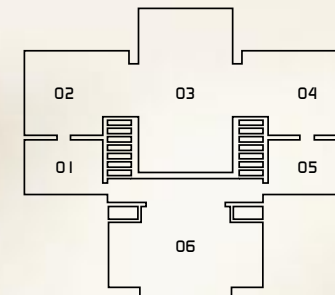
04 pohyb v architektuře

05 bílá dutina

06 bludiště

útroby architektury

kurátor výstavy	Rostislav Koryčánek
příprava objektů	Zdeněk Fránek, Miroslav Kukrál, Adam Lukačovič
projekce	Dana Raková, Miroslav Kukrál
grafický design	Alena Javorská
zvuková instalace	Karel Štulo
instalace	Paul Lerch, Ladislav Mírvald, Sukhtseren Tsetsegee, Miloš Měřínský, Svatopluk Máša

text — ROSTISLAV KORYČÁNEK

Dům umění města Brna
The Brno House of Arts

Stavba, dům se prezentuje navenek exteriérem a uvnitř skrývá interiér. Prostorová dichotomie vně a uvnitř je výchozím bodem pozorování a popisování domu. Při dalším sledování může být u některých staveb viditelný stav, který dům prošpikovává jako jehlice ražničí a který stejně jako špíz dokáže spojit různé kousky a jejich chutě do jednoho silného akordu. Někdy zdánlivě nespojitelné kombinace můžou ve správném poměru a pořadí navozovat pocity libosti, které jsou pro pozorovatele signálem, že jednotlivé složky – materiál, konstrukce a prostor – vytvořily pevný celek. A to někdy i bez ohledu na racionalitu provozu nebo investice. Analogicky můžeme poukázat na podmanivou krásu živého organismu, který je sjednocením logiky funkcí jednotlivých orgánů, jejich adaptací na životní podmínky a zároveň nelogičnosti některých vývojových reziduí. Obojí je spojeno odkazem na myšlenku tvůrce.

Základním skladebným vzorcem u domů Zdeňka Fránka je něco, co bychom mohli nazvat „prostorový vír“. Toto označení postihuje důraz, který Fránek ve svém rozvrhu stavby klade na dynamiku prostoru, na jeho rozpohybování a jeho mísení. A je jedno, zda obvodový rámec domu je tvořen pravým úhlem nebo křivkou. Tento postup má blízko k hudební kompozici, kde hlavní motiv je rozpracován do dalších částí, ale nikdy se nevytrácí spojitost s celkem skladby. Vnitřní prnutí Fránkových staveb se přenáší na jeho vnější formu a záleží pak na urbánní nebo správné situaci, podle které je výraz domu uvolněnější či zarputilejší. Vnější forma je ale vždy podřazeným výrazem prostorového řízení stavby.

Takto nastavený úhel pohledu umožňuje sledovat celou dosavadní architektonickou práci Zdeňka Fránka. I když je formální rejstřík jeho staveb rozkročený od divokosti „maďarských organiků“ (Muzeum kartografie ve Velkých Opatovicích, sanatorium ve Slavkově, rodinný dům v Hodoníně) až po „českou přístnost“ (polyfunkční dům na Žižkově, návrh sídla reklamní agentury v Brně), jeho architektonické myšlení zůstává zcela konzistentní. U každé stavby je patrná Fránkova umanutost vystavět dům jako sklář, který viskózní sklovinu formuje přes píšťalu silou svého dechu. Je zde zároveň zřejmé zalíbení ve stavbách Jana Blažeje Santiniho, které i dnes zaujmou odvážnými technickými řešeními, specifickým rytmem vnitřního prostoru, vztahem ke krajině a hledáním vyšších principů. Fránek by rád něco z tohoto odkazu přečerpal na pole současné architektury.

Výstava v Domě umění města Brna napovídá, že ve Fránkovu přístupu dochází k proměně, která je mnohem podstatnější než mutující formy jeho staveb. Ke stále přítomnému tématu zviřeného prostoru se přidává téma pohybu v prostoru, pohybu v architektuře. Pohyb člověka v prostoru je zároveň založením a zviditelněním této dimenze. Architektonické ztvárnění prostoru je potom záznamem trajektorie lidského těla, které se do prostoru zanoří jako do rosolu a jeho pohyb tvoří dutiny, tuhnoucí otisky. Zásadní proměna nastává ale až s názorem, že pohyb se nemusí týkat jen vnitřního prostoru nebo lidského těla v něm, tuto aktivní roli je možné přisoudit i vnějším formám stavby. Ty mají schopnost se natahovat, replikovat, přeskupovat, explodovat, zborit se dovnitř. Pohyb v architektuře Fránek komplikuje pohybem architektury.

Inspirační zdroje Zdeňka Fránka jsou časově a osobnostně situovány velmi vyhraněně, a i to způsobuje, že jeho projev na současné české architektonické scéně vyniká velmi mimochodně. Fránkovy realizace generují akordy v pozoruhodných intervalech a mimořádných tónových uskupeních. Souzvuk kombinovaných tónů má natolik přesvědčivou energii, že Zdeněk Fránek je prvním soudobým architektem, který dostává k dispozici pro prezentaci své práce celé výstavní patro Domu umění.

Záměrem realizátorů výstavy bylo, aby se představení Fránkova ateliéru odehrálo nikoliv na pozadí realizovaných staveb; odkaz na dosavadní architektonickou produkci je záměrně redukován pouze na jejich modely. To podstatné se odehrává s pomocí objektových a prostorových instalací, které by uvedly některé ideje, jež rámuji Fránkovo uvažování o architektuře. Pro diváky přináší zároveň nevšední prostorový zážitek a možnost nahlédnout do útrob architektury.

FRÁNEK ARCHITECTS

Adam Lukačovič
Alena Javorská Andrea Fránková
Dana Nováková Dana Raková
Ivana Linderová Jiří Topinka
Kateřina Palková Klára Lukešová
Lukáš Brus Lukáš Šťastný
Michal Gurka Michal Snášel
Miroslav Kukrál Ondřej Pšenčík
Robert Semančík
Zdeněk Fránek